

Sygn. akt II 1 C 148/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny – Sekcja Egzekucyjna
w składzie następującym:

Przewodniczący : Sędzia SR Anna Braczkowska

Protokolant : sekretarz sądowy Monika Romaniecka

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko M. S. (1)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi, Wydziału XII Cywilnego Rodzinnego z dnia 17 lutego 2015 roku wydanego w sprawie XII C 1026/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 16 września 2016 roku - w zakresie rat alimentacyjnych za miesiące wrzesień 2016 roku oraz październik 2016 roku w kwotach po 300 zł (trzysta złotych);
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od M. S. (1) na rzecz W. S. kwotę 138 zł (sto trzydzieści osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
4. przyznaje i nakazuje wypłacić adwokatowi M. T. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 1.476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), w tym 23 % podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej M. S. (1) z urzędu.

sygnatura akt II 1 C 148/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 13 października 2016 roku, skierowanym przeciwko M. S. (2), powód – W. S. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 lutego 2015 roku wydanego w sprawie XII C 1026/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Wniósł również o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania od pozwanej według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że powód spłacił swoje świadczenia wobec pozwanej za miesiące wrzesień i październik 2016 roku poprzez przesłanie przekazu pocztowego, a należności za okresy wcześniejsze spłacił bezpośrednio do rąk pozwanej, co kwitowała ona na piśmie. Należności na miesiące wrzesień i październik 2016 roku zostały wysłane do pozwanej w drodze przekazu pocztowego wobec odmowy przyjęcia ich od powoda w gotówce. W tej sytuacji faktycznej prowadzenie postępowania egzekucyjnego wobec pozwanego dotyczącego spełnionych przez niego świadczeń nie jest uzasadnione (pozew k. 3-9).

Postanowieniem z dnia 20 października 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zabezpieczył powództwo w ten sposób, że zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi P. P. w sprawie Kmp 21/16 w zakresie świadczeń okresowych należnych za miesiące wrzesień i październik 2016 roku oraz odsetek ustawowych za opóźnienie należnych od dnia 19 września 2016 roku (postanowienie k. 41).

W odpowiedzi na pozew z dnia 23 marca 2017 roku, pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości bez szczegółowego uzasadnienia swojego stanowiska procesowego w sprawie. Pozwana złożyła jednocześnie wniosek o przyznanie jej pełnomocnika z urzędu (odpowieź na pozew k. 136-137)

Postanowieniem z dnia 9 maja 2017 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi ustanowił dla M. S. (1) pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata (postanowienie k. 197)

W piśmie procesowym z dnia 18 maja 2017 roku pełnomocnik powoda sprecyzował powództwo w ten sposób, że wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 lutego 2015 roku wydanego w sprawie XII C 1026/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 września 2017 roku - co do świadczeń okresowych za miesiące wrzesień i październik 2016 roku. Co do pozostałych świadczeń okresowych, pełnomocnik powoda wskazał, że były one spełniane przez powoda terminowo, więc powód nie będzie domagał się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w tym zakresie; pełnomocnik powoda wniósł o ewentualne umorzenie postępowania w tym zakresie (pismo procesowe k. 201-202)

W piśmie procesowym z dnia 4 lipca 2017 roku pełnomocnik pozwanej z urzędu wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu, które nie zostały zaspokojone całości ani w żadnej części (pismo procesowe k. 222-225)

W piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2017 roku pełnomocnik powoda wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 lutego 2015 roku wydanego w sprawie XII C 1026/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności - co do świadczeń okresowych za miesiące wrzesień i październik 2016 roku, ewentualnie – o pozbawienie powyżej opisanego tytułu wykonawczego wykonalności za okres od dnia 17 lutego 2015 roku do dnia 31 października 2016 roku. Oświadczył wyraźnie, że na żadnym etapie postępowania powód nie domagał się (i nie domaga się obecnie) pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności za okresy po 31 października 2016 roku. Na poparcie wniosku o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności pełnomocnik powódki wskazał, że poza egzekucyjne spełnienie świadczenia nie pozbawienia tytułu wykonawczego możliwości wyegzekwowania w toku egzekucji, a powódka nie powinna dysponować tytułem wykonawczym na podstawie którego, teoretycznie jest możliwe wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi (pismo procesowe k. 243-250)

Na rozprawie w dniu 7 września 2017 roku pełnomocnik powoda ostatecznie sprecyzował żądanie pozwu poprzez wskazanie, że domaga się pozbawienia spornego tytułu wykonawczego wykonalności za okres od dnia 17 lutego 2015 roku do dnia 31 października 2016 roku. Pełnomocnik pozwanej z urzędu uznała powództwo w zakresie należności alimentacyjnych za miesiące wrzesień i październik 2017 roku z uwagi na treść postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi 28 czerwca 2017 roku wydanego w sprawie VIII NS 356/17. Wniosła o nieobciążanie pozwanej kosztami postępowania w zakresie uznanej części powództwa wobec jego uznania przy pierwszej czynności procesowej. Podniosła również, że powód nigdy nie wzywał pozwanej do wydania mu tytułu wykonawczego oraz że nie istnieje niebezpieczeństwo wszczęcia na jego podstawie ponownie egzekucji przez pozwaną (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 7 września 2017 roku k. 258-261).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W. S. i M. S. (1) byli małżeństwem. Od dłuższego czasu małżeństwo było skonfliktowane. W dniu 24 czerwca 2014 roku pozwana M. S. (1) wystąpiła na drogę sądową przeciwko W. S. z wnioskiem o rozwiązanie związku małżeńskiego

poprzez rozwód z winy męża. Sprawa zawiązała przez Sąd Okręgowy w Łodzi, nadano jej sygnaturę akt XII C 1026/14 (bezsporne)

Postanowieniem z dnia 17 lutego 2015 roku wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie XII C 1026/14 pozwany W. S. został zobowiązany do zaspokajania potrzeb rodziny w osobie pozwanej poprzezłożenie na jej rzecz kwoty po 300 złotych miesięcznie, płatnych do jej rąk do dnia 10-tego każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi na wypadek uchybienia terminowi płatności, poczynając od dnia 17 lutego 2015 roku do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie XII C 1026/14. Postanowieniem z dnia 16 września 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi nadał przedmiotowemu postanowieniu klauzulę wykonalności (tytuł wykonawczy w załączonych aktach Kmp 21/16)

Należności alimentacyjne na rzecz pozwanej M. S. (1) za okres od dnia 17 lutego 2015 roku do dnia 31 sierpnia 2016 roku były przez powoda regulowane do jej rąk, co kwitowała ona na piśmie (bezsporne)

Pozwana odmówiła przyjęcia od powoda w gotówce należności alimentacyjnych za miesiąc wrzesień 2016 roku. W dniu 23 września 2016 roku powód przesłał pozwanej przekazem pocztowym kwotę 300 zł, jednak pozwana przekazu pocztowego nie przyjęła. Pozwana odmówiła również przyjęcia od powoda w gotówce należności alimentacyjnych za miesiąc październik 2016 roku. Strony nie rozmawiały ze sobą. W dniu 5 października 2016 roku powód przesłał pozwanej przekazem pocztowym kwotę 300 zł, jednak pozwana przekazu pocztowego nie przyjęła. Przekazy pocztowe zostały zwrócone do powoda. Powód wzywał pozwaną do wskazania mu numeru rachunku bankowego celem przelewania należności alimentacyjnych, jednak bezskutecznie. Pozwana nie posiada rachunku bankowego (okoliczność bezsporna, potwierdzenie nadania przekazu pocztowego k. 29, pismo k. 130)

W dniu 21 września 2016 roku M. S. (1) złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi P. P. wniosek egzekucyjny skierowany przeciwko W. S. w celu wyegzekwowania alimentów zaległych za okres od dnia 1 września 2016 roku do dnia 30 września 2016 roku oraz w celu egzekwowania należności alimentacyjnych na przyszłość w kwotach po 300 zł miesięcznie wraz z odsetkami ustawowymi. Sprawa została zarejestrowana za sygnaturą akt Kmp 21/16 (wniosek egzekucyjny k. 1 załączonych akt Kmp 21/16)

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 maja 2017 roku wydanym w sprawie I ACa 1333/16, utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 21 czerwca 2016 roku wydany w sprawie XII C 1026/14, w którym doszło do rozwiązania związku małżeńskiego stron z winy obu stron. W wyroku tym Sąd również oddalił powództwo o zasądzenie alimentów od W. S. na rzecz M. S. (1) (kopia wyroku k. 252, kopia wyroku k. 253)

Postanowienie egzekucyjne w sprawie Kmp 21/16 prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi P. P. z wnioski M. S. (1) przeciwko W. S. zostało postanowieniem z dnia 29 maja 2017 roku umorzona na podstawie art. 825 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 743 k.p.c. (postanowienie k. 256)

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 28 czerwca 2017 roku wydanym w sprawie VIII Ns 356/16 zezwolono W. S. na złożenie do depozytu sądowego kwoty 600 złotych tytułem zabezpieczenia na utrzymanie rodziny w osobie M. S. (1) za miesiące wrzesień i październik 2016 roku, z tym zastrzeżeniem, że kwota ta ma zostać wypłacona na wniosek uprawnionej M. S. (1) za pokwitowaniem (postanowienie k. 257)

Powód i pozwana pokrywają oboje koszty utrzymania należącej do nich nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) zabudowanej budynkiem mieszkaniowym jednorodzinny, w którym oboje zamieszkują wraz z dorosłą córką i wnuczką. Córka na partycypuje w kosztach utrzymania domu. W. S. utrzymuje się z emerytury w kwocie 2.560 zł netto oraz z wynagrodzenia otrzymywane z tytułu wykonywanej umowy zlecenia w kwocie około 1.200 zł netto miesięcznie. Jest on osoba zdrową, nie leczy się na nic przewlekłe. Powód ma orzeczone na stałe lekkie stonienie niepełnosprawności. M. S. (1) utrzymuje się z emerytury w kwocie 1.504 zł netto miesięcznie, nie ma innych dochodów. Pozwana ma orzeczone lekkie stonienie niepełnosprawności okresowo. Pozostaje obecnie pod opieką poradni: psychiatrycznej,

pulmonologicznej, kardiologicznej i hematologicznej (zeznania powoda w charakterze strony k. 259-260 i zeznania pozwanej w charakterze strony k. 260-261 w protokole elektronicznym rozprawy z dnia 7 września 2017 roku)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych powyżej dokumentów i dowodu z przesłuchania stron (w zakresie sytuacji materialnej) oraz - w zasadzie - był pomiędzy stronami postępowania bezsporny.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie w niewielkiej części.

Powód wskazał w pozwie na uprawnioną przesłankę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, opisaną w art. 840 § 1 punkt 2 k.p.c. Jak wynika z treści powołanego przepisu, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Jednocześnie, co należy podkreślić na wstępie, strona pozwana uznała powództwo w zakresie należności alimentacyjnych należnych na rzecz M. S. (1) za miesiące wrzesień i październik 2016 roku. Brak było w ocenie Sądu Rejonowego podstaw do zakwestionowania zasadności i prawidłowości uznania powództwa w powyżej opisanym zakresie. Sąd uznał je za dopuszczalne, nie stojące w sprzeczności z obowiązującym prawem, zasadami współzycia społecznego ani nie zmierzające do obejścia prawa. Uznaniem tym Sąd był związany. Co więcej uznanie powództwa, jak wywodziła pełnomocnik pozwanej z urzędu, było powodowane treścią postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydziału Cywilnego wydanego w dniu 28 czerwca 2017 roku w sprawie VIII Ns 356/16, w którym Sąd ten zezwolił W. S. na złożenie świadczeń alimentacyjnych należnych na rzecz M. S. (1) do depozytu sądowego z tym zastrzeżeniem, że ich odbiór będzie możliwości przez M. S. (3) za pokwitowaniem. Powołana powyżej przesłanka pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności została w tym zakresie spełniona.

W tym stanie rzeczy uznać należało, że żądanie pozwu w zakresie kwot opisanych szczegółowo w punkcie 1 sentencji orzeczenia, a złożonych do depozytu sądowego na mocy postanowienia tutejszego Sądu Rejonowego z dnia 28 czerwca 2017 roku wydanego w sprawie VIII Ns 356/16 okazało się zasadnym i należało w tym zakresie pozbawić tytuł wykonawczy wykonalności. Do odbioru za pokwitowaniem świadczeń złożonych do depozytu sądowego upoważniona została przez Sąd pozwana, jej roszczenia względem pozwanego w tym zakresie zostały więc zaspokojone.

Jednocześnie wskazać należy, iż powód nie wykazał, aby jego roszczenie za okres od dnia 17 lutego 2015 roku do dnia 31 sierpnia 2016 roku (w kształcie, w jakim było ostatecznie sprecyzowane przez pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 7 września 2017 roku) było również zasadnym. Powództwo w pozostałej części podlegało oddaleniu jako niezasadne.

Za ugruntowany zarówno w orzecznictwie, jak i w piśmiennictwie uznać należy pogląd, iż tytuł wykonawczy może zostać pozbawiony wykonalności pod warunkiem, że istnieje realna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w treści wyroku z dnia 4 kwietnia 2002 roku wydanego w sprawie I PKN 197/01 (publikowane: Wokanda 2002, numer 12, s. 27) „żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności za sporny okres w całości, co tym samym oznacza utratę prawa do wytoczenia przedmiotowego powództwa z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela całości świadczenia objętego tytułem wykonawczym”. Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajmował również w innych orzeczeniach (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1988r., I CR 255/88, Legalis numer 26473, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2015r., IV CSK 272/14, Legalis numer 1200402). Takie samo stanowisko zostało również wyrażone w komentarzu do art. 840 k.p.c. pod redakcją J. J..

W przedmiotowej sprawie, pomiędzy jej stronami nie był spornym fakt, iż należności alimentacyjne za okres od dnia 17 lutego 2015 roku do dnia 31 sierpnia 2016 roku, były przez powoda spełnione dobrowolnie do rąk

pozwaną, co kwitowała ona własnoręcznym podpisem. Z uwagi na te okoliczności powód nie może domagać się pozbawienia spornego tytułu wykonawczego wykonalności za ten okres. Chybiona jest argumentacja pełnomocnika powoda, że przemawia za tym fakt, iż do „skonsumowania” tytułu wykonawczego doszło na skutek nieegzekucyjnego spełnienia świadczenia i na tytule wykonawczym nie będzie umieszczonej wzmianki komornika sądowego o ściągnięciu należności za ten okres. W jego ocenie rodzi to niebezpieczeństwo wszczęcia na jego podstawie ponownie egzekucji przez pozwaną. W ocenie Sądu takie niebezpieczeństwo nie zachodzi. Pozwana składając ponownie wniosek egzekucyjny do komornika sądowego za okres objęty żądaniem pozwu naraziłaby się jedynie za zarzut niecelowe wszczęcia postępowania egzekucyjnego i konieczność poniesienia jego kosztów.

Podkreślenia wymaga również i ten fakt, że sądowi znane jest orzecznictwo oraz piśmiennictwo mówiące o tym, że do wystąpienia z powództwem przeciwegzekucyjnym jest wystarczającym sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym. Jednak dotyczy to jedynie wypadków, gdy świadczenie opisane w tym tytule wykonawczym nie zostało zaspokojone. Taka sytuacja nie ma natomiast miejsca w przedmiotowej sprawie i powoływanie się przez pełnomocnika powoda na te okoliczności również nie może zostać uznane za zasadne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając. Koszty poniesione w sprawie przez powoda wyniosły 1.380 zł, na które złożyła się – opłata od pozwu w kwocie 180 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika profesjonalnego w kwocie 1.200 zł. Pozwana nie poniosła żadnych kosztów postępowania. Na potrzeby wyliczenia stosunkowej relacji wygranej w sprawie do przegranej w sprawie Sąd dokonał następujących szczegółowych wyliczeń. Powód domagał się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności za okres od dnia 17 lutego 2015 roku do dnia 31 sierpnia 2016 roku w kwocie 300 zł za pełen miesiąc. Dla potrzeb ustalenia należności za miesiąc luty 2015 roku Sąd przyjął, że miesiąc ten miał 28 dni, więc stawka dzienna należności alimentacyjnych winna wynosić 10,71 zł ($300 \text{ zł} : 28 \text{ dni} = 10,71 \text{ zł}$). Powód domagał się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności za tenże miesiąc za 12 dni (od 17 do 28 lutego 2015 roku), a więc w kwocie 128,52 zł ($12 \text{ dni} \times 10,71 \text{ zł} = 128,52 \text{ zł}$). Pozostały okres objęty żądaniem pozwu wynosił 20 miesięcy, a więc kwotę 6.000 zł. Łącznie powód domagał się pobawienia tytułu wykonawczego wykonalności na kwotę 6.128,52 zł, a tytuł ten został pozbawiony wykonalności jedynie w zakresie kwoty 600 zł ($300 \text{ zł} \times 2 = 600 \text{ zł}$), co skutkowało przyjęciem, że wygrał on w przedmiotowej sprawie w 10%. W związku z tym pozwana winna jest zwrócić na jego rzecz 10% kwoty kosztów postępowania poniesionych przez powoda, a więc kwotę 138 zł. Jednocześnie w ocenie Sądu meriti przesłanki opisane w art. 102 k.p.c. nie zostały spełnione i pozwana winna jest zwrócić na rzecz powoda powyżej wskazaną kwotę kosztów postępowania w przedmiotowej sprawie.

Wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu pozwaną M. S. (1) zostało wypłacone ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w stawce minimalnej obliczonej od wskazanej przez powoda wartości przedmiotu sporu powiększonej o stawkę 23% podatku VAT.